

27. Marka laga Reebo ciduu ka raalli Noqday oo Rasuulah, Isagoo hor iyo gadaalba ka ilaalil.

إِلَّا مَنْ أَرَضَنَّ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ

يَسْكُنُ مِنْ بَنِي إِدْرِيسٍ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَادًا ﴿١﴾

28. Si Eebe u muujiyo inay Gaadhsiiyen Farriimihii Eebohood, Eebana waa koobay waxa Agtooda ah wayna u tirakoobanyiin wax walba.

لِعَلَمَ أَنْ قَدْ أَبْنَأَ لَعْنَاهُ رِسْلَتِ رَبِّهِمْ وَاحْاطَ

بِمَا لَدَهُمْ وَأَخْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢﴾

Masaajidda Eeba iska leh.laguna caabudaa, waase inaan cid kale lugu baryin luguna caabudin, Eebana wuxuu faray Nabiga inuu u sheego dadka inuu Eebe kaliya caabudi, shar iyo khayrna uusan hananibin, wax Eebe ka soo hadhay oo uu magangalina uusan jirin, hasayeeshee uu hanto xaqaa iyo farrinta Eebe oo uu dadka gaadhsiiyo, ruuxiise Eebe iyo Rasulka caasiya wuxuu gali Naar, gargaarana ma helo, waxa maqanna Eebe umbaa og inuu dhawyahay iyo in kale'iyo goortuu iman, hasayeeshee Eebe Rasuulladiisa uu ka raalli noqday umbuu waxyi wax ku ogaysiyyaa isagoo ilaalil si ay u gaadhsiiyaan farrinta Eebohood, Eebana wax walba wuu koobay. Qataada wuxuu yidhi yuhuud iyo nasaraa waxay ahaaeyen kuwii Eebe wax la wadaajiya, markaasaa Eebe faray Nabiga in Eebe kaliya la caabudo. Al-Jinn (18-28).

Magaca Eebe yaan ku billaabynaa ee naxariis guud iyo mid gaaraba naxariista

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. (Nabiga) Isduuduubayow.

يَتَأْمِنُهَا الْمَرْءُ مُلْ

2. Istaag habeenka (Tuko) wax yar Mooyee.

فِي أَيْلَلٍ إِلَّا قِيلَادًا ﴿٣﴾

3. Nuskiisa tuko ama ka nusqaami wax yar.

يَصْفَهُ أَوْ يَنْصُمُ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٤﴾

4. Ama ka badi, Quraanka u akhri si fiican.

أَوْ زَدَ عَلَيْهِ وَرَدَلَ الْقُرْءَانَ تَرِيلًا ﴿٥﴾

5. Annagaa Kugu Dajin Hadal Culus (wayne).

إِنَّ اسْنَافِي عَيْنَكَ قَلَّا نَقِيلًا ﴿٦﴾

6. Habeenka Saacadihiiisa (oo la tukado) yaa ku daran khushuucda Aadna u toosan.

إِنَّ نَاسَنَةَ آيَلِهِ أَشَدُّ وَطَأً وَأَقْوَمُ قَلَّا ﴿٧﴾

7. Maalintii waxaa kuu sugnaaday shaqa Dheer.

إِنَّ لَكَ فِي الْهَارِسَبْ حَاطِبِي وَلَا ﴿٨﴾

8. Magaca Eebana xus cibaadadiisana u go'.

وَذَكِّرْ أَنْسَمَ رَبِّكَ وَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبَتِّلَا

9. Qorrax ka soobax iyo u Dhacba Eebaa iska leh, isaga Mooyee ilaa kalena ma jiro ee ka yeelo wakiil (la cuskado).

رَبُّ الْشَّرِقِ وَالْغَرْبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّحْدُهُ وَكَلِّا

10. Kuna Samir waxay sheegi gaaladu, si Quruxsanna uga hijroo (iskaga tag).

وَأَصِّرْ عَلَىٰ مَا يَشْوِلُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا حَمِيلًا

11. Isu kaanna daa aniga iyo kuwa Beeniyay xaqaa ee Nicmaysan wax yarna Sug.

وَدَرِنِي وَالْمُكَكِّبِينَ أُولَئِكَ نَعْنَمَهُ وَمَهْنَهُ قَلِيلًا

12. Agtannada waxaa ah caddibaad iyo Naarta Jaxiimo.

إِنَّ لَدِنَّا أَنْكَلَادَ حَمِيمًا

13. Iyo cunno lagu Margado iyo Cadaab daran.

وَطَعَامًا دَاعِشَةً وَعَدَابًا أَلِيمًا

14. (waxay ku dhici Arrintaasu) Maalinta Dhulka iyo Buuruhu Gilgilan, Buuruhuna ay noqon Tamuux socda*.

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجَبَالُ وَكَانَ الْجَبَالُ

كَثِيرًا مَهِيلًا

Nabiga «Naxariis iyo Nabad galyo Eebe korkiisa ha yeelee» wuxuu Eebe faray inuu xaqa Gaadhsiiyodadka, cibaadadanu badiyo gaar ahaan habeenkii wuxuuna ku mannaystay inuu ku dajiyay Quraan Sharaf leh, wuxuuna faray inuu badiyo xuska Eebe iyo cibaadadiisa, maxaa yeelay adduunka Eebaa iska leh'ilahaan isaga ahaynna ma jiro, waxaa kaloos faray inuu Eebe tala saarto'dhibkana u adkasto'gaaladana ka hijroodo isuna daayo iyaga iyo Eebe wax yarna sugo, maxaa yeelay Eebe agtiisa yaa cadaab iyo ciqaab u taalla gaalada maalinta qiyaame. Al-Muzzammil (1-14).

* bacaad daadanaya oon Lugta celinay (dib u eegaha).

15. Annagaa idiin dirray Rasuul markhaati ah, sidaan ugu dirray fircoona Rasuul.

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِيدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا

إِلَىٰ فَرْعَوْنَ رَسُولًا

16. Fircoonna wuu Caasiyyay Rasulkii (Nabi Muuse).

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخْذَنَاهُ أَخْذًا وَبِلِلًا

Fircoonna waxaan ku Qabannay qabashaa Daran.

17. Ee seebaad Gaalooy uga dhawrsanaysaan Caddibaadda Maalinta qiyaame ee carruurta Cirroole ka Yeeli Haddaad Gaalawdaan.

فَكَيْفَ تَنْقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ بِمَا يَحْمِلُ الْوَلَدَنَ شِبَابًا

18. Samaduna Maalintaas Darteed ay la Dildillaaci Ballanqaadka Eebana waa wax Dhici.

السَّمَاءُ مُنَفَّطِرٌ بِهِ، كَانَ وَعْدُهُ مَقْعُولاً

19. Aayadahani Waa waano, Ee Ruuxii Doona Eeba xaggiisa jid ha uga yeesho.

إِنَّ هَذِهِ مَذَكَرَةٌ فَمَنْ شَاءَ أَخْذَ إِلَيْ رَبِّهِ
سَيِّلًا

Diridda rasuulku ma aha wax gaar ku ahayd nabiga, ee waxaa jiray in Eebe diray nabiyo iyo rasuullo badan sidii nabi Muusihii fircoo loo diray oo is kibriyay oo Beeniyay Eebana ciqaab daran ciqaabay, ruuxii wax Garad ahse waa inuu waano qaato una darbado maalinta qiyaame ee dhibka badan, Eebe Xaggiisana jid fiican uga samaysto. Al-Muzzammil (15-19).

20. Eebahaa wuxuu ogyahay Nabi-yow inaad tukatid wax ka yar habeenka saddex Meelood laba iyo Badhkiis iyo saddex meelood meel, iyo in koox ka mida kuwa kula jira ay tukato, Eebana waa u qadaranyahay Habeenka iyo Maalintuba, wuxuuna Ogyahay inayaan Koobi karin, wuuna Idinka too-bad Aqbalay ee Akhriya wixii idiin Fududaada oo quraan ah, wuxuu Eebe ogyahay inay idin ka mid Noqon kuwa Buka iyo kuwo safri iyagoo dooni Khayrka Eebe iyo kuwo u dagaallami Jidka Eebe ee akhriya wixii idiin Fududaada oo Quraan ah, Salaaddana ooga Zakadana Bixiya Eebana wax wanaagsan daynsada Waxaad Naftiinna u hormarsataan oo Khayr ahna waxaad ka ogaandoontaan kana Heleysaan Eeba Agtiisa Isagoo khayr ah iyo Ajri wayn, ee Eebe Dambi dhaaf waydiista waa Dambi Dhaafe Naxariiste.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَى مِنْ ثُلُثَيِ الْأَيْلَ وَنَفْسَهُ
وَثُلْثَةُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللهُ يَقْدِرُ أَيْلَ
وَالنَّهَارَ عِلْمٌ أَنَّ لَنْ تُحْصُمُهُ فَنَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا
مَا يَتَسَرَّ مِنَ الْقُرْآنِ فَإِنْ عِلْمٌ أَنْ سَيْكُونُ مِنْكُمْ تَرْهِيْنِ
وَآخَرُونَ يَصْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِتَسْعُونَ مِنْ فَضْلِ
اللهِ وَآخَرُونَ يُقْتَلُونَ فِي سَيِّلِ اللهِ فَاقْرَءُوا
مَا يَتَسَرَّ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأَكْثُرُوا الزَّكَوةَ
وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تَدْعُوا مِنَ الْأَنْفَسِ
مِنْ خَيْرٍ يَجْدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا
وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Eebe waa ogyahay camalkeenna iyo dhaqdaqaqeenna habeen iyo dharaarba, waxaana laga rabaa ruuxa mu'minka ah inuu Eebe ku Xidhnaado oo toobad keeno, quraankana akhriyo, camalkiisuna noqdo mid habaysan oon ahayn mashaqo iyo dhibaato, illeen waxaa lagu shuqloomi karaa, jirro iyo tijaaro xaalal ah, waase in Eebe si joogta ah loo caabudo, salaadda, Zakada iyo khayrkana la hormarsadaa si wanaag, ajri iyo dambi dhaaf Eebe agtiisa looga helaa. Al-Muzzammil (20).

Magaca Eebe yaan ku billaabaynaa ee naxariis guud iyo mid gaaraba naxariista.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

1. (Nabiga) Isdadayow.
2. Istaag oo dig.
3. Eebahaana waynee.
4. Dharkaagana daahiri.
5. Xumaantana ka hijroo (iyo Samamyada).
6. Hana ku mannaysan Adoo Bad-san(waxaad Bixisay).
7. Eebahaan Dartiisna u Samir.
8. Marka Suurka (qiyaame) la Afuufo.
9. Maalintaasu waa maalin ku Daran.
10. Gaalada oon u Fududayn.
11. Isukaanna daa Aniga iyo kaan Abuuray isaga oo kaligiisa.
12. Una yeelay Xoolo Badan.
13. Iyo Wilaal Jooga oo «Darban».
14. Aan una waasiciyyay Risqiga.
15. Oo haddana sii damci inaan u Badiyoo.
16. Saas ma aha, ee kaas wuxuu diiday Aayaadkannaga.
17. Waxaana ku kallifi (Ku Dhibi) Cadaab daran.

يَا أَيُّهَا الْمُدْثَرُ

فَوَانِدْرُ

وَرِبَّكَ فَكِيرُ

وَرِبَّكَ فَطَهْرُ

وَالْجَرَّافَاهْجُرُ

وَلَا تَمْنَنْ تَسْكُنُ

وَلِرِبِّكَ فَاصِرُ

إِذَا قُرِئَ فِي النَّافُورِ

فَذَلِكَ يَوْمَ عِزِيزٍ

عَلَى الْكُفَّارِ عَذَابِيْرِ

ذَرْفَ وَمَنْ حَلَقَ وَجِيدًا

وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَمْ مَدُودًا

وَبَنِ شَهُودًا

وَمَهَدْتُ لَهُ تَهْيَدًا

ثُمَّ يَطْعَمُ أَنَازِيدًا

كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِإِبْنَنَا عَيْنَدًا

سَارِقَهُمْ صَاغِرُهُمْ

Waxaa sugnaatay in rasuulku (Naxariis iyo nabadgalyo korkiisa Eebe ha yeelee) markuu waxyigu ku billawday uu is daday isagoo naxsan, markaas Eebe faray inuu kaco dadkana u digo, Eebana wayneeyo nadaafadana ku dadaalo, Xumaantana ka fogaado, wuxuu bixiyana usan sheegsheegin, dar Eebana u samro, mu'minka dhabta ahna saasaa laga rabaa, markase qiyamadu timaaddo gaalo waxay la kulmi dhib iyo halaag, mana habboona in Eebihii ku aburay ee kuu nicmeeyay eed waliba ka doonayso kordhin aad ka gaalawdid xaqiisana ka madax adaygtid, sida gaalka aayaduhu tilmaameen. Al-Muddaththir (1-17).

18. Gaalkaasu wuu Fikiray waxbuuna Goostay. إِنَّهُ فَكَرَ وَفَدَرَ ﴿١﴾
19. Wawaanaa loo Lacnaday Siduu wax u goostay. فَقِيلَ كَيْفَ قَدَرَ ﴿٢﴾
20. Haddana waxaa loo Lacnaday siduu wax u goostay. فَمَنْ قُلَّ كَيْفَ قَدَرَ ﴿٣﴾
21. Kadib wuxuu Eegay (si uu Qu-raanka u wax yeeleeyo). مَنْ نَظَرَ ﴿٤﴾
22. Wuuna Waji Macbuusay oo U-ruuriyay. مَنْ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٥﴾
23. Markaasuu jeedsaday oo is Kibriyay. مَنْ أَذْبَرَ وَأَسْتَكَبَرَ ﴿٦﴾
24. Isagoo Dhihi quraankani ma aha waxaan sixir la soo Guuriyay ahayn. فَقَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا إِعْجَنٌ يُؤْتَرُ ﴿٧﴾
25. quraankani ma aha waxaan hadal Bashar ahayn. إِنْ هَذَا إِلَّا قُولُ الْبَشَرِ ﴿٨﴾
26. waxaannu galin kaas (Naarta) saqara. سَأْضِلُّهُ سَقَرَ ﴿٩﴾
27. Ma taqaanna Naarta Saqara. وَمَا أَدْرِكَ مَاسَقَرَ ﴿١٠﴾
28. Hilis iyo laf midna ma Reebto. لَا يُقْبَلُ وَلَا يُذَرُ ﴿١١﴾
29. waxayna Doorisaa jidhka (oy Gubtaa). لَوْحَةٌ لِلشَّرِ ﴿١٢﴾
30. waxaana kor jooga (ka shaqeeya) sagaal iyo tobant malag (ama saf). عَلَيْهَا سَعْةُ عَسَرَ ﴿١٣﴾

Xaqoo la raaco yaa haboon, Ruuxiise ka Horyimaada oo Xumaan iyo dhagar maamula wuxuu la kulmi dhibaato iyo guul darro, sidii ku dhaadday gaalkii waliid binu muqiira ahaa ee dulloobay laguna dilay dagaalkii waynaa ee badar, Eebana wuxuu ugu goodiyay kaas iyo wixii camalkiisa fala naar daran oo laf iyo lud midna aan reebaynin, malaa'igntuna waa junuudda Eebe ee naarta ka shaqaysa si loo ciqqaabo dambiliyaaasha, Eebe ha naga kuriye. Al-Muddaththir (18-30).

31. Ugama Aannaan yeelin naarta kuwa ka shaqeeya malaa'ig, tirana uma aannaan yeelin inay Gaaladu ku fidnoobaan Mooyeen, iyo inay yaqjin sadaan kuwa Kitaabka la siiyay, iyo inay kordhistaan kuwii xaqa Rumeeyay Iimaan, ayna shakiyinna kuwii Kitaab-

وَمَاجَعْنَا أَنْحَبَ الْأَرْضَ إِلَيْهِ وَمَاجَعْنَا عَدَّهُمْ
إِلَاقْتَهُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَقِيمُ الَّذِينَ أُرْوَوا لِكِتَابٍ
وَزِدَادُ الدِّينِ أَمْوَالِهِنَّا وَلَا يَرْثَابُ الَّذِينَ أُرْوَوا لِكِتَابٍ

ka la siiyay iyo Mu'miniintu, iyo inay Dhahaan kuwa Qalbiga ka buka iyo Gaaladu Eebe muxuu uga Jeedaa Tusaalahaa, saasaa Eebe u dhumiyyaa Ruuxuu Doono, una Hanuuniyaa Ruuxuu Doono, wax og junuuda Eebe oon isaga Ahaynna ma jiro, waxan la soo Sheegayna ma aha waano Dadka Moom-yee.

32. Waxaa sugar dayaxa ku Dhaar-taye.

33. Iyo Habeenku Markuu Jeedsado.

34. Iyo Subaxu markuu iftiimo.

35. Ee Naarta Saqara waa wax-yaalaha waawayn Midkood (Balaa-yooyinka).

36. Waana Digniinta Dadka.

37. Ruuxii Doona inuu Hormaro, iyo Ruuxii Doona inuu dib u dhaco, (waa Loodigay).

Eebe wuxuu doonuu falaa, naarta cidda ka shaqaynna wuxuu ka dhigay malaa'ig, si ciddii doontana ay u hanuunto 'ciddii doontuna u dhunto, junuudda Eebeheen iyo ciidammadiisana isaga umbaa og, aayadaha la soo sheegayna waa digniinta dadka, Eebana wuxuu ku dhaartay dayaxa, habeenku markuu jeedsado, subaxu markuu Iftiimo in Naarta Saqara ay ka midtahay Balayoooyinka waawayn iyo digniinta dadka'ruuxii doona inuu hormaro iyo kii doona inuu dib u dhacaba. Kitaabu-Baxar waxaa lagu sheegay in horumarka iyo dibu dhaca loola jeedo khayrko lagu hormaro iyo isagoo laga dib Dhaco. Ibnu cabbaasna wuxuu yidhi Ruuxii doona ha raaco daacada Eebe, kii doonana ha ka dib dhaco. Al-Muddaththir (31-37).

38. Naf walba waxay u xidhantahay waxay Camal fashay.

39. Hase yeesh ee kuwa Midigta mari (Ehlu khayrka).

40. Waxay gali Jannooyin, waxayna iswaydiin.

41. Dambiilayaasha.

42. Iyagoo ku dhihi Maxaa idin Galiyay Naarta saqara.

43. Waxayna ugu Jawaabi ka mid ma'aannaan ahayn kuwa Tukada.

وَالْمُقْرِئُونَ وَيَقُولُ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ وَالْكُفَّارُ
مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهِنَّا إِمَّا لَكُنُوكًا كَذَلِكَ يُصِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَهُدًى
مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَلْعَمُ حُمُودُ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ مَاهِيَّ إِلَّا ذَرَرٌ

بِالْسَّرِّ

كَلَّا وَلَلْقَمَرِ

وَأَتَيْلَ إِذَا دَبَرَ

وَأَصْبَحَ إِذَا أَسْفَرَ

إِنَّمَا إِلَّا حَدَّى الْكَبِيرِ

نَذِيرُ الْلَّهُسَرِ

لَمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَقْدِمْ أَوْ تَأْخُذْ

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَبَرَتْ رَهِيْنُ

إِلَّا أَنْجَبَ الْيَتَامَى

فِي جَنَّتِ يَسَامَةَ لُونَ

عَنِ الْمُجْرِمِينَ

مَا سَكَنَ كُنْكُرُ فِي سَرَرَ

فَأَوْلَئِنَّكُمْ مِنَ الْمُصْلِيْنَ

44. Mana aannaan ahayn kuwa Quudiya Miskiinka.

وَلَئِنْ كُنْتُ نُطْمِئْنُ مَمْسِكِيَّةً

45. Wawaana ahayn kuwa la dhumbada kuwa xumaanta Dhumban.

وَكُنَّا لَنَا خُوضُ مَعَ الْخَاضِينَ

46. Wawaana ahayn kuwa beeniya Maalinta Abaalmarinta (Qiyaamada).

وَكَانَكُذِبٌ بِسَوْدَانِ الدِّينِ

47. Ilaa ay Dhabtu Nooga Timaado (Geeridu).

حَقَّ أَنَّا إِلَيْهِ يَقِنُونَ

48. Ma anfacayso kuwaas Shafeecada kuwa Shafeeca.

فَمَا نَفَعَهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ

49. Maxaase u sugnaaday oy waanada uga Jeedsadaan.

فَمَا لَمْ يَعْمَلُ عَنِ الْأَنْذِكَرِ وَمُغَرِّبِينَ

50. ood u moodaa Dameero Diday.

كَانُوكُمْ حُمُرٌ مُسْتَغْرِفَةٌ

51. oo ka Cararay libaax.

فَرَأَتْ مِنْ قَسَوَةً

52. Haddana wuxuu dooni midkasta oo ka mida warqado Qoran (kitaab).

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ أَمْرٍ يَمْنَهُمْ أَنْ يَرْوَى صُحْفًا مُمْشَرَّةً

53. Saas ma aha Ee kama yaabayaan Aakhiro.

كَلَّا لَكُلَّا لَا يَحْلُوْنَ الْآخِرَةَ

54. Waxaa sugar in Quraanku waana yahay.

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكَّرَةٌ

55. Ruuxii Doona yaana waantoobi.

فَمَنْ سَاءَ ذَكَرَهُ

56. Mana Waantoobayaan in Eebe Doona Mooyee, Eebana wuxuu mutaa in laga Dhawrsado, wuxuuna Ehel u yahay inuu Dambi Dhaaf.

وَمَا يَدْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ الْقَوْىٰ

وَأَهْلُ الْمُغْرَبةِ

Naf walba waxaa laga abaal marin waxay kasbatay, khayr iyo sharba, hase yeesh ee hlu jannuhu waxay waydiin ehu naarka waxa naarta galiyay, waxayna ugu jawaabi: inayna tukan jirin, miskiina quudin jirin, xumaantana tiimban jireen, qiyamadan beenin jireen inta dhabtu uga timaaddo, kuwaas shafeeco wax uma taro, maxaayeeley Xaqay ka jeedsadeen iyagood mooddo dameero bahal ka cararay, haddana midkastoo ka mida gaalada wuxuu dooni in warqad qoran samada looga soo dajiy, dhaba-haantuse waa inayna aakhiro ka yaabayn, Quraankuna waana yahay, ruuxii doonana waantoobi, awoodana Eebaha in laga cabsado muta dambi dhaafna ehel u ah yaa iska leh. Al-Muddaththir (38-56).